EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 30.9.2020
COM(2020) 619 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

na základě čl. 29 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV

1. ÚVOD

1.1 Cíle a hlavní prvky směrnice (EU) 2017/541

Dne 15. března 2017 Evropský parlament a Rada přijaly směrnici (EU) 2017/541 o boji proti terorismu[1] („dále jen směrnice“). Tato směrnice byla přijata s cílem posílit rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV[2] rozšířením okruhu trestných činů souvisejících s terorismem a zahrnout opatření, jež cíleněji reagují na potřeby obětí terorismu. Spolunormotvůrce přijal směrnici dne 15. března 2017. Členské státy vázané směrnicí[3] mají kriminalizovat jednání, jako je výcvik k terorismu a vycestování za účelem terorismu, jakož i financování terorismu. Tyto harmonizované definice teroristických trestných činů slouží jako měřítko pro spolupráci a výměnu informací mezi vnitrostátními orgány.

Směrnice rovněž doplňuje právní předpisy o právech pro oběti terorismu[4]. Tyto oběti mají právo na přístup ke službám odborné podpory bezprostředně po teroristickém útoku a dále po nezbytně dlouhou dobu. Členské státy by měly zavést protokoly a mechanismy s cílem zajistit účinnou reakci na mimořádné situace, včetně přístupu ke spolehlivým informacím, čímž se zabrání dalšímu utrpení obětí terorismu a jejich rodin.

Lhůta pro začlenění uvedených pravidel do vnitrostátního práva uplynula dne 8. září 2018.

1.2 Účel a struktura zprávy, shromažďování informací a metodika

V souladu s čl. 29 odst. 1 směrnice tato zpráva hodnotí, do jaké míry přijaly členské státy opatření nezbytná k dosažení souladu se směrnicí. Nejprve popisuje obecnou úroveň provedení směrnice členskými státy a poté upozorňuje na některé otázky spojené s jejím provedením.

Popis a analýza v této zprávě jsou založeny především na informacích, které členské státy poskytly Komisi prostřednictvím oznámení vnitrostátních opatření k provedení směrnice do dubna 2020. K oznámením obdrženým po tomto datu nebylo přihlédnuto. Komisi při analýze informací obdržených od členských států podporoval externí smluvní partner. Členské státy rovněž předložily připomínky k předběžným zjištěním smluvního partnera, které představují dodatečný zdroj informací. Tato zpráva rovněž zohledňuje informace poskytnuté členskými státy během pěti seminářů o provádění směrnice

[1] Úř. věst. L 88/6, 31.3.2017.

[2] Úř. věst. L 164/3, 22.6.2002.

[3] „Členskými státy“ nebo „všemi členskými státy“ se následně rozumí členské státy vázané touto směrnicí (tj. všechny členské státy EU s výjimkou Dánska, Irska a Spojeného království). V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska se Dánsko přijímání této směrnice neúčastnilo a tato směrnice se na něj také nevztahuje. V souladu s článkem 3 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska se oba tyto státy na přijímání směrnice nepodílely a nejsou jí vázány. Rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV je však i nadále pro Dánsko, Irsko a Spojené království použitelné a závazné.

[4] Směrnicí 2012/29/EU (Úř. věst. L 315, 14. 11. 2012, s. 57) se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu. Jedná se i o práva, podporu a ochranu obětí terorismu, neboť členské státy by měly brát ohled zejména na potřeby obětí terorismu. Směrnice (EU) 2017/541 blíže vysvětluje zvláštní potřeby obětí terorismu.

zorganizovaných Komisí mezi červnem 2017 a zářím 2018, jakož i veřejně dostupné informace. Kromě toho vzala Komise v úvahu zjištění zprávy Komise o provádění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV ze dne 28. listopadu 2008, kterým se mění rámcové rozhodnutí 2002/475/SVV o boji proti terorismu[5].

Nad rámec analýzy poskytnuté v této zprávě se mohou vyskytovat další problémy s prováděním ve vnitrostátním právu či s jinými ustanoveními neoznámenými Komisi nebo s dalším legislativním i nelegislativním vývojem. Proto tato zpráva nebrání Komisi, aby u některých ustanovení provedla další hodnocení s cílem nadále podporovat členské státy v provádění a uplatňování směrnice.

2. POSOUZENÍ PROVEDENÍ SMĚRNICE

2.1 Celkové posouzení a dopad směrnice na vnitrostátní právní systémy

Lhůta pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu uplynula 8. září 2018. Sedm členských států – **Francie**, **Itálie**, **Lotyšsko**, **Maďarsko**, **Německo**, **Slovensko** a **Švédsko** – oznámilo provedení směrnice ve stanovené lhůtě a dva členské státy (**Finsko** a **Nizozemsko**) oznámily její provedení krátce poté.

Komise dne 22. listopadu 2018 zahájila řízení o nesplnění povinnosti s šestnácti členskými státy, které neoznámily přijetí vnitrostátních právních předpisů, jimiž směrnici plně provádějí[6].

Do konce července 2020 patnáct z šestnácti dotčených států prohlásilo, že provedení směrnice bylo dokončeno.

Téměř všechny členské státy přijaly alespoň zčásti konkrétní právní předpisy k provedení směrnice. Výjimku představovaly **Francie** a **Itálie**, které měly za to, že stávající právní předpisy jsou k provedení směrnice dostačující.

V případě, kdy byly přijaty právní předpisy za účelem provedení směrnice, stalo se tak téměř vždy se záměrem zavedení změn do stávajících právních předpisů, obvykle trestního zákoníku, a v menší míře do trestního řádu nebo jiných specifičtějších právních předpisů. Výjimku představoval **Kypr**, který přijal nové, samostatné právní předpisy.

Provedení směrnice se celkově zdá uspokojivé. V jednom či více členských státech se však Komise setkala s řadou problémů s provedením, které vzbuzují jisté obavy:

- neúplné nebo nesprávné provedení ve vnitrostátním právu jednoho nebo více teroristických trestných činů uvedených v **článku 3** směrnice, včetně nezařazení těchto trestných činů mezi teroristické trestné činy, což má dopad na provedení několika dalších ustanovení,
- neprovedení položky **„přispění ke spáchání“** uvedené v článcích 6, 7, 8, 9 a 11 směrnice,

[5] COM(2014) 554 final, 5.9.2014.

[6] Belgie, Bulharsko, Česko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lucembursko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovinsko a Španělsko.

- neúplné nebo nesprávné provedení **článku 9** o vycestování za účelem terorismu a **článku 11** o financování terorismu, dvou nových ustanovení zavedených směrnicí, a
- nedostatky v provedení zvláštních ustanovení pro **oběti terorismu**.

2.2 Konkrétní posouzení prováděcích opatření v členských státech

2.2.1 *Předmět (článek 1)*

V tomto ustanovení je vysvětlen účel směrnice a uvádí se v něm, že tato směrnice stanoví minimální pravidla. V souladu s tím mohou jít členské státy nad rámec povinností vyplývajících ze směrnice. Toto ustanovení nevyžaduje provedení ve vnitrostátním právu.

2.2.2 Definice (článek 2)

V **článku 2** směrnice jsou uvedeny definice pojmů použitých ve směrnici, a to: „finanční prostředky“, „právnická osoba“ „teroristická skupina“ a „strukturovaná skupina“. V některých členských státech nejsou některé definice výslovně provedeny, nýbrž jsou zavedeny prostřednictvím judikatury. Celkově je provedení tohoto článku uspokojivé.

Pokud jde o **čl. 2 odst. 1**, právní předpisy **Česka** podle všeho nestanoví definici „finančních prostředků“.

Pokud jde o **čl. 2 odst. 3**, zdá se, že několik členských států provedlo definici „teroristické skupiny“ omezenějším způsobem, což může omezit rozsah trestného činu účasti na činnosti teroristické skupiny (článek 4).

Právní předpisy **Kypru** přidávají k definici omezení, že teroristické skupiny musí figurovat na seznamech fyzických nebo právnických osob nebo jiných skupin, vůči nimž byly uplatněny sankce v souvislosti s terorismem nebo jiná opatření, vytvořených v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN nebo omezujícími opatřeními Rady Evropské unie a aktualizovaných ministerstvem zahraničních věcí. V případě **Litvy** se zdá, že teroristické skupiny, které nemají formálně definované role pro své členy nebo kontinuitu členství, nejsou v jejích vnitrostátních právních předpisech považovány za teroristické skupiny.

2.2.3 Oblast působnosti (článek 3)

Ustanovení **čl. 3 odst. 1** směrnice stanoví, že členské státy zajistí, aby úmyslné činy uvedené v pododstavcích této směrnice byly trestně stíhány jako teroristické trestné činy, pokud jsou spáchány s jedním z cílů uvedených v odstavci 2 směrnice.

Ustanovení čl. 3 odst. 1 nezahrnuje pouze požadavek na trestní stíhání konkrétních činů, ale rovněž požaduje, aby tyto činy byly kvalifikovány jako teroristické trestné činy ve vnitrostátních právních předpisech. V **Německu** však podle všeho neexistuje ustanovení, které kvalifikuje jakýkoli z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 jako „teroristický trestný čin“, pokud je spáchán s některým z cílů uvedených v čl. 3 odst. 2. Trestnými činy, které jsou výslovně definovány jako teroristické trestné činy, jsou pouze financování terorismu a trestné činy spojené s teroristickou skupinou. Zdá se, že tato skutečnost brání tomu, aby osoba jednající samostatně, která spáchá trestný čin s

teroristickým cílem zahrnutý ve směrnici, aniž by se účastnila na činnostech teroristické skupiny nebo takovou skupinu podporovala, byla obviněna z *teroristického* trestného činu, s výjimkou financování terorismu, jež je v německém právu definováno jako teroristický trestný čin. Společná kvalifikace teroristických trestných činů je kromě toho důležitá proto, že umožňuje účinné využívání nástrojů pro spolupráci v oblasti prosazování práva, jakým je rozhodnutí Rady 2005/671/SVV[7].

Ve srovnání s rámcovým rozhodnutím 2002/475/SVV, které již zahrnovalo povinnost trestně stíhat jednání zařazená na seznam teroristických trestných činů, tato směrnice zavádí nový teroristický trestný čin spojený s neoprávněným zasahováním do informačních systémů a do údajů (**čl. 3 odst. 1 písm. i)**), jak je uvedeno ve směrnici 2013/40/EU[8]. Toto ustanovení bylo provedeno všemi členskými státy, avšak v **Chorvatsku** se podle všeho příslušné právní předpisy týkají pouze kritické infrastruktury.

Dále směrnice rozšiřuje vymezení jednání, jakým je výroba, držení, získání, přeprava, dodání nebo užití jaderných, chemických a biologických zbraní (**čl. 3 odst. 1 písm. f)**) tak, aby zahrnovalo rovněž radiologické zbraně. Právní předpisy v některých členských státech podle všeho nezahrnují určité druhy zbraní, jako jsou radiologické (**Česko**, **Francie** a **Malta**) a jaderné zbraně (**Francie** a **Malta**). Mimoto směrnice 2017/541 do trestného činu výzkumu a vývoje těchto zbraní nyní zahrnuje všechny čtyři druhy zbraní (zatímco dříve pod něj spadaly pouze biologické a chemické zbraně). V **Bulharsku**, **Francii**, **na Maltě**, **v Polsku** a **Rakousku** právní předpisy podle všeho nezahrnují mezi trestné činy výzkum a právní předpisy **Francie** a **Malty** vývoj některých zbraní. V obecnější rovině prováděcí právní předpisy **Německa** neobsahují výslovný odkaz na výzkum některých zbraní, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 1 písm. f).

Co se týče částí trestného činu, které již byly zavedeny rámcovým rozhodnutím 2002/475/SVV, existuje stále několik problémů.

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. c)** směrnice, který se týká únosu nebo braní rukojmí, právní předpisy **Litvy** podle všeho nezahrnují situaci, kdy únos nebo braní rukojmí byly provedeny s cílem závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo závažným způsobem destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace. Zdá se, že právní předpisy **Finska** výslovně nezahrnují všechny případy únosů, pouze obchodování s lidmi s přitěžujícími okolnostmi.

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. e)** směrnice, který se týká zmocnění se letadla, lodi nebo jiných prostředků veřejné či nákladní dopravy, pět členských států (**Bulharsko**, **Kypr**, **Litva**, **Lucembursko** a **Polsko**) podle všeho do svých předpisů nezahrnuje zmocnění se jiných prostředků veřejné či nákladní dopravy.

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. g)**, který se týká vypouštění nebezpečných látek nebo zakládání požárů, vyvolání povodní nebo zavinění výbuchů, právní předpisy **Lucemburska** se podle všeho vztahují na úmyslné dodání, umístění nebo detonaci výbušniny nebo jiného smrtícího zařízení, pouze jeli trestný čin spáchán na veřejném

[7] Úř. věst. L 253, 29.9.2005.

[8] Úř. věst. L 218/8, 14.8.2013.

místě, ve vládních nebo veřejných zařízeních, v dopravním systému nebo infrastruktuře. Zdá se, že vyvolání povodní je zahrnuto pouze v případech úmyslného vytopení dolů.

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. h)** směrnice, který se týká narušení nebo přerušení dodávek vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje, jehož důsledkem je ohrožení lidských životů, nezdá se, že právní předpisy **Bulharska** odkazují na narušení dodávek vody a elektrické energie. Právní předpisy **Lucemburska** se podle všeho vztahují pouze na změnu stavu vody nebo podzemní vody.

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. i)** směrnice, který se týká neoprávněného zasahování do informačních systémů a neoprávněného zasahování do údajů, zdá se, že právní předpisy **Chorvatska** se vztahují pouze na zasahování do provozu počítačového systému kritické infrastruktury. Nezahrnují neoprávněné zasahování do informačních systémů, které nesměřuje proti informačnímu systému kritické infrastruktury, ale způsobí závažnou škodu nebo má dopad na velký počet informačních systémů za použití nástroje vytvořeného nebo přizpůsobeného prvotně pro tento účel (jak je uvedeno ve směrnici 2013/40/EU[9]).

Pokud jde o **čl. 3 odst. 1 písm. j)** směrnice, který se týká výhrůžek spácháním teroristického činu, právní předpisy **Řecka** stanoví, že výhrůžka musí být učiněna veřejně. Právní předpisy **Německa** se podle všeho nevztahují na vyhrožování spácháním trestných činů podle čl. 3 odst. 1 písm. d) a čl. 3 odst. 1 písm. f). Právní předpisy **Portugalska** se podle všeho nevztahují na vyhrožování spácháním trestných činů podle čl. 3 odst. 1 písm. f) směrnice. Právní předpisy **Lucemburska** stanoví, že pokud výhrůžka není doprovázena příkazem nebo určitými podmínkami, nepředstavuje teroristický trestný čin.

Bulharsko podle všeho neprovedlo cíl stanovený v **čl. 3 odst. 2 písm. c)** směrnice, jehož předmětem je závažná destabilizace či zničení základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace.

2.2.4 Trestné činy spojené s teroristickou skupinou (článek 4)

Článek 4 směrnice stanoví, že členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby vedení teroristické skupiny a účast na činnostech teroristické skupiny byly trestným činem. Opatření přijatá členskými státy za účelem zajištění souladu s tímto článkem jsou obecně uspokojivá.

Pokud jde o **čl. 4 písm. a),** zdá se, že právní předpisy **Maďarska** odkazují na osoby, které organizují činnost teroristické skupiny, a ne na osoby, které teroristickou skupinu vedou. Právní předpisy **Švédska** neobsahují samostatný trestný čin spojený s vedením teroristické skupiny, jak stanoví čl. 4 písm. a), ale namísto toho jej provádějí prostřednictvím trestní odpovědnosti za vedlejší trestné činy. Co se týče účasti na činnosti teroristické skupiny **(čl. 4 písm. b)**), ve **Švédsku** taktéž počítají s vedlejšími trestnými činy. Vzhledem k tomu, že trestné činy uvedené v čl. 4 písm. a) a b) nevyžadují vazbu na konkrétní teroristický čin, kriminalizace na základě odpovědnosti za vedlejší trestný čin s sebou nese riziko, že činnost teroristické skupiny zůstane nepotrestána. **Švédsko** nedávno kriminalizovalo spolupráci s teroristickou skupinou jako samostatný trestný čin. Zdá se, že ustanovení se vztahuje pouze na dodávání určitých materiálních

[9] Úř. věst. L 218/8, 14.8.2013.

zdrojů a že nezahrnuje poskytování informací.

Pokud jde o **38. bod odůvodnění**, kterým se humanitární činnosti zajišťované nestrannými humanitárními organizacemi uznanými podle mezinárodního práva, včetně mezinárodního humanitárního práva, vylučují z oblasti působnosti směrnice, čtyři členské státy **(Belgie, Itálie, Litva a Rakousko**) zavedly právní předpisy, kterými se stanoví omezení použití protiteroristických právních předpisů v případě humanitární či jiné činnosti. V jiných členských státech[10] lze v tomto smyslu vykládat obecnou právní úpravu (například trestní zákoník) anebo vnitrostátní orgány uvedly, že je předmětné ustanovení uplatňováno v praxi.

2.2.5 Veřejné podněcování ke spáchání teroristického trestného činu (článek 5)

Článek 5 směrnice vyžaduje, aby členské státy kriminalizovaly úmyslné šíření či jiné úmyslné zpřístupňování jakýmikoliv prostředky sdělení veřejnosti, jehož záměrem je podnítit spáchání teroristického trestného činu, pokud takové jednání přímo či nepřímo obhajuje páchání teroristických trestných činů, čímž vyvolává nebezpečí, že může být spáchán jeden či více takových trestných činů. Celkově je provedení tohoto článku uspokojivé.

Zdá se, že právní předpisy v **Litvě** nezahrnují případy, kdy určitá osoba šíří či jinak zpřístupňuje sdělení veřejnosti, jehož záměrem je podnítit spáchání nebo přispění ke spáchání teroristického trestného činu, pokud toto jednání ve skutečnosti nevede k situaci, kdy jiná osoba na takové podnícení reaguje spácháním trestného činu.

2.2.6 Nábor teroristů (článek 6)

Článek 6 směrnice vyžaduje, aby členské státy kriminalizovaly úmyslné získávání jiné osoby ke spáchání nebo přispění ke spáchání některého z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) až i) nebo v článku 4.

Ve **Francii** prováděcí opatření definuje „úmyslné získávání“ jako činění nabídek či slibů, nabízení darů nebo jiných výhod, zastrašování určité osoby či vyvíjení nátlaku na ni, aby spáchala teroristický trestný čin. Článek 6 rovněž vyžaduje, aby byl kriminalizován nábor za účelem *přispění* k teroristickému trestnému činu, přičemž však tento prvek podle všeho není výslovně zahrnut v právních předpisech **Bulharska**, **Portugalska**, **Řecka** a **Španělska**. V **Lotyšsku**, **na Maltě**, **v Polsku a Slovinsku** se tento prvek zdá být zahrnut mezi vedlejší trestné činy, jako je např. napomáhání a nabádání. Při provedení ve vnitrostátním právu několika dalších trestných činů stanovených ve směrnici nicméně právní předpisy členských států výslovně odkazují na prvek „přispění“.

Dále v **Portugalsku** není zahrnut nábor za účelem spáchání trestných činů spojených s teroristickou skupinou (článek 4). V **Německu** byl článek 6 proveden několika ustanoveními, která společně podle všeho nezahrnují všechny trestné činy stanovené směrnicí.

[10] Bulharsko, Česko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Kypr, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.

2.2.7 Poskytování výcviku k terorismu (článek 7)

Článek 7 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost úmyslného poskytování návodu k výrobě nebo použití výbušnin, palných nebo jiných zbraní nebo škodlivých či nebezpečných látek nebo k jiným specifickým metodám či technikám za účelem spáchání některého z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) až i) nebo za účelem přispění ke spáchání některého z těchto činů s vědomím, že poskytované dovednosti jsou určeny k použití za tímto účelem.

Stejně jako článek 6 týkající se náboru zahrnuje i článek 7 o poskytování výcviku výcvik za účelem *přispění* k teroristickému trestnému činu, přičemž však tento prvek podle všeho není výslovně zahrnut v právních předpisech **Bulharska**, **Portugalska** a **Španělska**. V **Lotyšsku, na Maltě, v Polsku a na Slovensku** se tento prvek zdá být zahrnut mezi vedlejší trestné činy, jako je napomáhání a nabádání, zatímco jiné trestné činy vymezené ve směrnici jsou provedeny s výslovným odkazem na prvek „přispění".

V **Německu** nebyl článek 7 proveden konkrétním ustanovením, ale několika ustanoveními, která společně podle všeho nezahrnují všechny trestné činy uvedené ve směrnici.

2.2.8 Podstoupení výcviku k terorismu (článek 8)

Článek 8 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost přijetí návodu k výrobě nebo použití výbušnin, palných nebo jiných zbraní nebo škodlivých či nebezpečných látek nebo k jiným specifickým metodám či technikám za účelem spáchání některého z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) až i) nebo za účelem přispění ke spáchání některého z těchto činů.

Tento trestný čin zahrnuje rovněž podstoupení výcviku za účelem přispění ke spáchání teroristického trestného činu, přičemž však tento prvek podle všeho není výslovně zahrnut v právních předpisech **Bulharska**, **Portugalska** a **Španělska**, stejně jako v případě článků 6 a 7. Na **Slovensku** se tento prvek zdá být zahrnut mezi vedlejší trestné činy, jako je napomáhání a nabádání, zatímco jiné trestné činy vymezené ve směrnici jsou provedeny s výslovným odkazem na prvek „přispění". Rovněž právní předpisy **Německa** provádí toto ustanovení prostřednictvím několika ustanovení, která společně podle všeho nezahrnují všechny teroristické trestné činy uvedené ve směrnici.

Zdá se, že na **Kypru**, **Maltě**, **Slovensku** a v **Slovinsku** právní předpisy nezahrnují samostudium.

2.2.9 Vycestování za účelem terorismu (článek 9)

Článek 9 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost úmyslného vycestování za účelem spáchání teroristického trestného činu nebo přispění k jeho spáchání, za účelem účasti na činnosti teroristické skupiny s vědomím, že taková účast přispěje k trestné činnosti této skupiny, nebo za účelem poskytnutí či podstoupení výcviku k terorismu. Členské státy mají dvě možnosti provedení: za použití čl. 9 odst. 2 písm. a) nebo za použití čl. 9 odst. 2 písm. b).

Ustanovení **čl. 9 odst. 1** směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost vycestování do jiné země, než je daný členský stát. Zdá se, že v **Německu** neexistuje výslovný odkaz na účel účasti na činnosti teroristické skupiny. V **Bulharsku**, **Portugalsku**, **Rumunsku** a **Slovinsku**, je podle všeho rozsah trestného činu užší než ve

směrnici, neboť právní předpisy obsahují omezenější definici osob, které vycestují, nebo území, na něž tyto osoby cestují. Ustanovení **čl. 9 odst. 2** směrnice odkazuje na přicestování do daného členského státu, přičemž dává členským státům dvě možnosti provedení. **Polsko** toto ustanovení neprovedlo vůbec.

Podle **čl. 9 odst. 2 písm. a)** mohou členské státy kriminalizovat přicestování do daného členského státu za výše uvedenými teroristickými účely. Tuto možnost provedlo osmnáct členských států[11].

Zdá se, že v **Bulharsku** neexistuje žádný odkaz na účel účasti na činnosti teroristické skupiny. V **Portugalsku** podle všeho není zahrnuto vycestování za účelem přispění ke spáchání trestného činu a vnitrostátní ustanovení se nevztahuje na osoby, jež přicestují do Portugalska, pokud jsou státními příslušníky Portugalska nebo mají v Portugalsku bydliště. Podobně je v **Rumunsku** nejasné, zda by se jeho vnitrostátní předpisy vztahovaly na osobu s bydlištěm v členském státě, která přicestuje zpět do státu, jehož má občanství, za účelem spáchání (nebo přispění ke spáchání) teroristického trestného činu.

Alternativně mohou členské státy podle **čl. 9 odst. 2 písm. b)** kriminalizovat přípravné činnosti prováděné osobou, jež přicestovala do daného členského státu s úmyslem spáchat teroristický trestný čin podle článku 3 nebo s úmyslem přispět k jeho spáchání. Tuto možnost provedlo čtrnáct členských států[12]. Osm členských států (**Belgie, Bulharsko, Česko**, **Estonsko**, **Chorvatsko**, **Kypr**, **Slovensko** a **Švédsko**) provedlo obě možnosti.

V **Německu** bylo provedení čl. 9 odst. 2 písm. b) zajištěno prostřednictvím kriminalizace spiknutí, jehož vymezení se však zdá užší než definice přípravných činností podle čl. 9 odst. 2 písm. b). Pokud jde o prvek „přispění“ ke spáchání teroristických trestných činů, zdá se, že některé členské státy jej výslovně neprovedly. To se týče **Polska,** pokud jde o čl. 9 odst. 1, **Slovinska,** pokud jde o čl. 9 odst. 2 písm. a), **Bulharska** a **Španělska,** pokud jde o čl. 9 odst. 2 písm. b), a **Slovenska,** pokud jde o všechny odstavce.

2.2.10 Organizace nebo jiné usnadnění vycestování za účelem terorismu (článek 10)

Článek 10 vyžaduje, aby členské státy kriminalizovaly úmyslnou organizaci nebo jiné usnadnění umožňující osobě vycestovat za účelem terorismu ve smyslu čl. 9 odst. 1 a čl. 9 odst. 2 písm. a), a to s vědomím, že tato pomoc je poskytovaná k uvedenému účelu. Opatření přijatá členskými státy za účelem zajištění souladu s tímto článkem jsou obecně uspokojivá.

Zdá se, že právní předpisy v **Bulharsku** a **Litvě** stanoví, že k tomu, aby byl trestný čin vycestování za účelem terorismu kriminalizován, musí být fakticky spáchán s cílem usnadnění nebo organizace vycestování. Na **Slovensku** podle všeho prováděcí ustanovení omezuje zeměpisnou oblast vycestování.

[11] Belgie, Bulharsko, Česko, Estonsko, Finsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Švédsko.

[12] Belgie, Bulharsko, Česko, Estonsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.

2.2.11 Financování terorismu (článek 11)

Článek 11 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost úmyslného financování terorismu. Stanoví rovněž, že pokud se financování terorismu týká některého z trestných činů uvedených v článcích 3, 4 a 9 směrnice, není nezbytné, aby dotčené finanční prostředky byly skutečně použity, ani není nezbytné, aby bylo pachateli známo, pro jaký konkrétní trestný čin nebo činy mají být tyto finanční prostředky použity.

Zdá se, že v **Bulharsku**, na **Maltě**, v **Německu**, **Polsku** a **Portugalsku** financování terorismu nezahrnuje financování všech trestných činů uvedených v článcích 3 až 10, jak vyžaduje směrnice. V **Bulharsku**, **Lotyšsku**, **Portugalsku** a **Španělsku** podle všeho není ve vnitrostátním právu zohledněn prvek „přispění ke spáchání“. V prováděcích právních předpisech **Polska**, **Slovenska** a **Slovinska** není přístup k provedení prvku „přispění ke spáchání“ konzistentní. V **Lucembursku** vnitrostátní právní předpisy doplňují podmínku nezákonného shromáždění finančních prostředků.

2.2.12 Další trestné činy spojené s teroristickými činnostmi (článek 12)

Článek 12 směrnice vyžaduje po členských státech, aby zařadily mezi trestné činy spojené s teroristickými činnostmi krádež s přitěžujícími okolnostmi a vydírání s cílem spáchat některý z trestných činů uvedených v článku 3 směrnice a padělání veřejných listin nebo používání padělaných veřejných listin s cílem spáchat některý z činů uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) až i), v čl. 4 písm. b) a v článku 9 směrnice.

Právní předpisy **Chorvatska** a **Řecka** podle všeho nekriminalizují úmyslné činy krádeže s přitěžujícími okolnostmi, vydírání a padělání veřejných listin nebo používání padělaných veřejných listin jako trestné činy spojené s teroristickými činnostmi. Zdá se, že ve **Finsku** je mezi trestné činy spojené s teroristickými činnostmi zařazena pouze krádež s přitěžujícími okolnostmi s cílem spáchat teroristický trestný čin, nikoli však padělání veřejných listin nebo používání padělaných veřejných listin.

2.2.13 Vztah k teroristickým trestným činům (článek 13)

Článek 13 směrnice stanoví, že k trestnosti činu uvedeného v článku 4 nebo hlavě III není nezbytné, aby byl teroristický trestný čin skutečně spáchán, a pokud jde o trestné činy uvedené v článcích 5 až 10 a 12 směrnice, není ani nezbytné prokázat spojitost s jiným konkrétním trestným činem stanoveným touto směrnicí.

V **Bulharsku** je provedení trestného činu uvedeného v článku 10 směrnice a přispění ke spáchání určitých trestných činů spojených s teroristickými činnostmi do vnitrostátního práva učiněno prostřednictvím kriminalizace napomáhání a nabádání. Zdá se, že podle bulharských vnitrostátních právních předpisů jsou napomáhání a nabádání trestné pouze v případě, že je fakticky spáchán hlavní trestný čin. V **Řecku** trestný čin podle článku 10 nepředstavuje samostatný trestný čin, a jeví se proto jako nezbytné prokázat spojitost s jiným konkrétním trestným činem stanoveným touto směrnici (článek 9). V **Litvě** podle všeho není kriminalizována příprava na spáchání trestného činu, který není klasifikován jako „závažný“, jako jsou trestné činy uvedené v článcích 5, 9 a 10 směrnice. Pokud je tedy trestný čin ukončen ve fázi přípravy, přípravné činnosti by nebyly kriminalizovány.

2.2.14 Pomoc, návod a pokus (článek 14)

Článek 14 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily trestnost pomoci v případě trestných činů uvedených článcích 3 až 8 a v článcích 11 a 12 směrnice, návodu ke

spáchání trestných činů uvedených v článcích 3 až 12 směrnice a pokusu o spáchání trestných činů uvedených v článcích 3, 6 a 7, v čl. 9 odst. 1 a čl. 9 odst. 2 písm. a) a v článcích 11 a 12 směrnice, s výjimkou držení, jak stanoví čl. 3 odst. 1 písm. f), a trestného činu uvedeného v čl. 3 odst. 1 písm. j). Celkově je provedení tohoto článku uspokojivé.

Polsko provedlo článek 6 za použití stejného opatření jako **čl. 14 odst. 1** a **čl. 14 odst. 2**. Je proto nejasné, zda jsou napomáhání a nabádání nebo návod ke spáchání trestných činů stanovených v článku 6 kriminalizovány.

V **Řecku** podle všeho návod ke spáchání trestného činu uvedeného v článku 10 není trestný, neboť článek 10 není proveden jako samostatný trestný čin.

Pokud jde o **čl. 14 odst. 3**, který odkazuje na pokus, zdá se, že na **Maltě** pokus o spáchání určitých trestných činů zahrnutých v článku 3 a pokus o spáchání trestných činů uvedených v článcích 6, 7, 11 a 12 směrnice není kriminalizován.

2.2.15 Tresty ukládané fyzickým osobám (článek 15)

Článek 15 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily, aby za trestné činy uvedené v článcích 3 až 12 a v článku 14 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující tresty. Konkrétně vyžaduje, aby členské státy zajistily, aby za teroristické trestné činy uvedené v článku 3 a napomáhání a nabádání ke spáchání takových trestných činů, návod k nim a pokus o ně bylo možné uložit vyšší sazby trestu odnětí svobody, než které se ukládají za takové trestné činy podle vnitrostátního práva při neexistenci zvláštního úmyslu (kromě případů, kdy stanovené tresty již představují nejvyšší možnou výši trestu ukládanou podle vnitrostátního práva).

Pokud jde o **čl. 15 odst. 2**, v **Bulharsku** se trest za trestný čin uvedený v čl. 3 odst. 1 písm. j) směrnice (vyhrožování spácháním teroristického trestného činu) zdá mírnější než trest za vyhrožování spácháním jiného trestného činu. V **Česku** podle všeho vnitrostátní právní předpisy nestanoví přísnější tresty za činy získání kontroly nad prostředky letecké dopravy, civilními loděmi a pevnými plošinami s úmyslem spáchat teroristický trestný čin, jak požaduje článek 3 směrnice.

Ustanovení **čl. 15 odst. 3** směrnice vyžaduje, aby členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovily trest odnětí svobody s horní hranicí sazby za trestné činy uvedené v čl. 4 písm. a) a b) směrnice, jakož i za trestný čin uvedený v čl. 3 odst. 1 písm. j), pokud je spáchán osobou vedoucí teroristickou skupinu, a to minimálně v délce stanovené v čl. 15 odst. 3.

V **Bulharsku**, pokud je teroristický trestný čin uvedený v čl. 3 odst. 1 písm. j) spáchán osobou vedoucí teroristickou skupinu, nejvyšší sankce se zdá nižší než sankce stanovená v čl. 15 odst. 3. Ve **Finsku** se nejvyšší sankce za trestný čin stanovený v čl. 4 písm. a) směrnice, není-li spáchán zároveň s jiným trestným činem, zdá nižší než sankce stanovená v čl. 15 odst. 3. V **Maďarsku** se na některé činnosti týkající se vedení teroristické skupiny podle všeho vztahují nižší sankce, než jsou sankce stanovené směrnicí. V **Lucembursku** může v závislosti na tom, v jaké míře se osoba účastnila na činnostech teroristické skupiny (čl. 4 písm. b)), představovat nejvyšší sankci pokuta namísto trestu odnětí svobody. Ve **Švédsku** se na některé činnosti týkající se účasti na činnostech teroristické skupiny podle všeho vztahují sankce, jejichž maximální výše je nižší než nejvyšší možná sankce stanovená směrnicí.

2.2.16 Polehčující okolnosti (článek 16)

Článek 16 směrnice dává členským státům možnost zmírnit tresty uvedené v článku 15, pokud se pachatel zřekne teroristické činnosti a poskytne správním nebo soudním orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim napomohou zabránit trestnému činu nebo zmírnit jeho dopady, identifikovat nebo soudně stíhat další pachatele, nalézt důkazy nebo zabránit dalším trestným činům uvedeným v článcích 3 až 12 a v článku 14.

Tuto možnost využilo (nebo částečně využilo) dvacet tři členských států[13]. Dva členské státy (**Estonsko** a **Slovinsko**) možnost uvedenou v článku 16 směrnice nevyužily vůbec.

Možnost stanovenou v **čl. 16 odst. 1 písm. a)** – zřeknutí se teroristické činnosti – využilo sedmnáct členských států[14].

Možnost uvedenou v **čl. 16 odst. 1 písm. b)** – poskytnutí informací příslušným orgánům, které by jiným způsobem získat nemohly – využilo dvacet dva členských států[15], ačkoli deset z nich[16] nevyužilo všechny možnosti uvedené v pododstavcích i) až iv).

2.2.17 Odpovědnost právnických osob (článek 17)

Článek 17 směrnice stanoví, že členské státy musí zajistit, aby právnické osoby bylo možné činit odpovědnými za trestné činy uvedené v článcích 3 až 12 a v článku 14 směrnice, které v jejich prospěch spáchá jakákoliv osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby a působící v této právnické osobě ve vedoucím postavení, jakož i v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany této osoby umožnil spáchání daného trestného činu. Stanoví rovněž, že odpovědnost právnických osob nevylučuje možnost trestního stíhání fyzických osob, které se na trestném činu podílely jako pachatelé, návodci nebo pomocníci. Opatření přijatá členskými státy za účelem zajištění souladu s tímto článkem jsou obecně uspokojivá.

Zdá se, že v **Bulharsku** nelze činit právnické osoby odpovědnými za trestný čin uvedený v článku 10 směrnice, a v **Polsku** podle všeho právnické osoby nelze činit odpovědnými za trestný čin stanovený v článku 9 směrnice. V **Chorvatsku** a ve **Francii** podle všeho neexistuje výslovný odkaz na nedostatek dohledu nebo kontroly (**čl. 17 odst. 2**). V **Chorvatsku** lze nicméně činit právnické osoby odpovědnými v případech, kdy osoba, jíž právnická osoba svěřila odpovědnost, spáchá trestný čin ve prospěch této právnické osoby.

---

[13] Belgie, Bulharsko, Česko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.

[14] Belgie, Bulharsko, Česko, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko a Španělsko.

[15] Belgie, Bulharsko, Česko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Španělsko a Švédsko.

[16] Finsko, Francie, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko a Rumunsko.

2.2.18 Sankce pro právnické osoby (článek 18)

Článek 18 směrnice stanoví, že členské státy musí zajistit, aby právnickou osobu odpovědnou podle článku 17 bylo možno postihnout účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi, které zahrnují pokuty trestní nebo jiné povahy a mohou zahrnovat i jiné sankce. Zahrnuje rovněž seznam nepovinných jiných sankcí.

Dvacet jedna z dvaceti pěti členských států[17] možnosti uvedené v článku 18 směrnice využilo (nebo je využilo částečně). Čtyři členské státy (**Estonsko**, **Finsko**, **Nizozemsko** a **Švédsko**) tyto možnosti nevyužily vůbec.

Možnost podle **čl. 18 písm. a)** – zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podporu – využilo třináct členských států[18].

Možnost uvedenou v **čl. 18 písm. b)** – dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti – využilo osmnáct členských států[19].

Možnost stanovenou v **čl. 18 písm. c)** – uložení soudního dohledu – využilo pět členských států (**Francie**, **Kypr**, **Malta**, **Rumunsko** a **Španělsko**).

Možnost podle **čl. 18 písm. d)** – zrušení rozhodnutím soudu – využilo sedmnáct členských států[20].

Možnost uvedenou v **čl. 18 písm. e)** – dočasné nebo trvalé uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu – využilo devět členských států (**Belgie**, **Francie**, **Kypr**, **Litva**, **Malta**, **Portugalsko**, **Rumunsko**, **Řecko** a **Španělsko**).

2.2.19 Soudní příslušnost a stíhání (článek 19)

Článek 19 směrnice vyžaduje od členských států, aby stanovily soudní příslušnost pro trestné činy uvedené v článcích 3 až 12 a v článku 14 v určitých případech, přičemž jim zároveň umožňuje rozšířit tuto soudní příslušnost na jiné vymezené případy. Článek 19 také vyžaduje, aby členské státy spolupracovaly v případech sporů o soudní příslušnost. Stanoví rovněž povinnost členských států stanovit soudní příslušnost pro trestné činy uvedené v článcích 3 až 12 a v článku 14 pro případy, kdy členský stát odmítne předat nebo vydat danou osobu, jakož i soudní příslušnost vztahující se na případy jakéhokoliv z trestných činů uvedených v článcích 4 a 14, které byly zcela nebo zčásti spáchány na jeho území, bez ohledu na to, kde má teroristická skupina základnu nebo kde páchá trestnou činnost.

---

[17] Belgie, Bulharsko, Česko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

[18] Česko, Chorvatsko, Francie, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Polsko, Portugalsko, Řecko, Slovensko a Španělsko.

[19] Belgie, Česko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Německo, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

[20] Belgie, Bulharsko, Česko, Francie, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

Případy, pro něž je třeba stanovit soudní příslušnost, jsou uvedeny v **čl. 19 odst. 1 písm. a) až e)**.

Pokud jde o písmeno c) týkající se soudní příslušnosti státu, jehož je pachatel státním příslušníkem nebo v němž má bydliště, zdá se, že právní předpisy **Německa** neobsahují obecné pravidlo, jež stanoví zásadu bydliště[21], a v **Portugalsku** podle všeho neexistuje obecné pravidlo upravující zásadu státní příslušnosti[22].

Pokud jde o písmeno d) týkající se soudní příslušnosti v případě, kdy je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území, zdá se, že toto ustanovení neprovedly **Francie**, **Německo**, **Nizozemsko**, **Polsko** a **Portugalsko**.

Pokud jde o písmeno e) týkající se soudní příslušnosti v případě, kdy je trestný čin spáchán proti institucím nebo občanům daného členského státu nebo proti orgánu, subjektu, úřadu nebo agentuře Unie se sídlem na jeho území, právní předpisy v **Belgii**, **Bulharsku**, **Maďarsku**, **Rumunsku** a **Španělsku** se podle všeho nevztahují na osoby, které mají v tomto státě bydliště, nejsou však jeho státními příslušníky. V právních předpisech **Německa** podle všeho nejsou výslovně zahrnuty osoby s bydlištěm na jeho území ani orgány EU. V **Polsku** se vnitrostátní právní předpisy výslovně nevztahují na orgány, subjekty, úřady nebo agentury Unie. V **Portugalsku** se právní předpisy podle všeho vztahují pouze na situace, kdy „subjekty nebo lidé“ mají své sídlo na území Portugalska nebo zde mají bydliště.

Sedmnáct členských států[23] využilo (nebo částečně využilo) ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce, jež členským státům umožňuje rozšířit soudní příslušnost jejich soudů, je-li trestný čin spáchán na území jiného členského státu.

Šest členských států (**Belgie**, **Finsko**, **Německo**, **Litva**, **Nizozemsko** a **Španělsko**) využilo ustanovení **čl. 19 odst. 2**, jež členským státům umožňuje rozšířit soudní příslušnost jejich soudů tak, aby zahrnovala poskytování výcviku k terorismu podle článku 7, poskytuje-li pachatel výcvik jeho státním příslušníkům nebo osobám s bydlištěm na jeho území, v případech, kdy se nepoužijí pravidla týkající se soudní příslušnosti stanovená v čl. 19 odst. 1 směrnice.

Ustanovení **čl. 19 odst. 4** směrnice, které vyžaduje, aby členské státy stanovily svou soudní příslušnost pro trestné činy uvedené v článcích 3 až 12 a v článku 14 pro případy, kdy odmítnou předat nebo vydat určitou osobu, podle všeho nebylo výslovně provedeno **Itálií**, **Německem** a **Polskem**. V případě **Kypru** se zdá, že se prováděcí ustanovení pro čl. 19 odst. 4 a **čl. 19 odst. 5** směrnice nepoužijí na všechny trestné činy zahrnuté ve směrnici.

2.2.20 Vyšetřovací opatření a konfiskace (článek 20)

Článek 20 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily účinné vyšetřovací nástroje, jako jsou například ty, které se používají v případech organizované trestné činnosti nebo

[21] Jež by mu umožnilo vykonávat soudní příslušnost vůči osobám s bydlištěm na jeho území.

[22] Jež by mu umožnilo vykonávat soudní příslušnost vůči jeho státním příslušníkům.

[23] Belgie, Česko, Finsko, Francie, Itálie, Německo, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

jiné závažné trestné činnosti k vyšetřování nebo stíhání terorismu. Stanoví rovněž, že členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány v souladu se směrnicí 2014/42/EU[24] zajistily nebo případně konfiskovaly výnosy pocházející ze spáchání nebo z přispění ke spáchání teroristického činu a nástroje, které byly použity ke spáchání takového trestného činu nebo přispění k jeho spáchání. Celkově je provedení tohoto článku uspokojivé.

Pokud jde o **čl. 20 odst. 1**, zdá se, že v **Německu** nejsou k dispozici pro vyšetřování všech trestných činů stanovených směrnicí účinné vyšetřovací nástroje, jako jsou například ty, které se používají v případech organizované trestné činnosti nebo jiné závažné trestné činnosti. Nejsou například k dispozici pro teroristické trestné činy nebo útoky ohrožující tělesnou integritu člověka, pokud byly spáchány s teroristickým cílem (čl. 3 odst. 1 písm. b)). V **Litvě** podle všeho nejsou k dispozici všechny vyšetřovací nástroje pro vyšetřování vycestování za účelem terorismu. V případě **Polska** se nezdá možné používat odposlechy komunikace za účelem vyšetřování nebo trestního stíhání všech teroristických trestných činů.

Pokud jde o **čl. 20 odst. 2**, v **Česku**, **Estonsku**, **Nizozemsku**, na **Slovensku** a ve **Švédsku** právní předpisy neukládají závazný požadavek na uplatnění opatření, jejichž cílem je zajištění a konfiskace, ve vztahu k trestným činům zahrnutým v této směrnici. Vnitrostátní ustanovení obvykle umožňují použití těchto opatření, jak stanoví směrnice 2014/42/EU, neobsahují však striktně stanovenou povinnost tato opatření použít v souvislosti s teroristickými trestnými činy.

2.2.21 Opatření proti veřejně podněcujícímu on-line obsahu (článek 21)

Článek 21 směrnice vyžaduje, aby členské státy zajistily okamžité odstranění on-line obsahu, který je spravován na jejich území a který představuje veřejné podněcování ke spáchání teroristického trestného činu. V případě, že takový obsah nelze odstranit, mohou členské státy přijmout opatření s cílem jej zablokovat. Tato opatření musí být transparentní a musí poskytovat dostatečné záruky (včetně soudní nápravy), aby bylo zajištěno, že jsou omezena jen na nezbytné případy a jsou přiměřená a že uživatelé jsou o důvodech takových opatření informováni. Celkově se úroveň provedení tohoto článku v jednotlivých členských státech liší. V září 2018 Komise navrhla zvláštní nařízení o prevenci šíření teroristického obsahu on-line, jež stanoví specifické povinnosti pro poskytovatele hostingových služeb. Tento návrh je v současné době projednáván spolunormotvůrci.

Řecko tento článek neprovedlo. Jeho právní předpisy zahrnují pouze zajištění digitálních dat v souvislosti s vyšetřováním trestných činů, nikoli však odstranění nebo zablokování přístupu k on-line obsahu. Ustanovení **čl. 21 odst. 1 první věty** směrnice týkající se odstranění on-line obsahu se nezdá být provedeno dvěma členskými státy (**Bulharsko** a **Polsko**), neboť jejich právní předpisy pouze odkazují na zablokování přístupu k on-line obsahu. **Chorvatsko** a **Lotyšsko** stanoví opatření, která mohou mít za následek odstranění on-line obsahu, zdá se však, že za tímto účelem není výslovně stanovena povinnost. V **Česku** právní předpisy umožňují vnitrostátním orgánům požádat o odstranění on-line obsahu, nestanoví však příslušný postup.

Ustanovení **čl. 21 odst. 1 druhé věty,** které *vybízí* členské státy, aby usilovaly o odstranění on-line obsahu, jenž je spravován mimo jejich území, je zahrnuto v právních

[24] Úř. věst. L 127/39, 29.4.2014.

předpisech šestnácti členských států[25]. Dva z těchto členských států (**Bulharsko** a **Polsko**) do svých předpisů zahrnuly pouze zablokování přístupu k on-line obsahu, nikoli tedy jeho odstranění. V případě **Slovinska** se prováděcí opatření vztahuje pouze na poskytovatele služeb s registrovaným sídlem v jiných členských státech, nikoli však ve třetích zemích.

Možnost podle **čl. 21 odst. 2** týkající se zablokování přístupu k on-line obsahu v případě, že obsah nelze odstranit u zdroje, provedlo osmnáct členských států[26].

Pokud jde o **čl. 21 odst. 3**, v **Belgii**, **Finsku**, **Lucembursku**, **Polsku** a **Slovinsku** podle všeho právní předpisy nevyžadují, aby uživatelé byli informováni o důvodech odstranění on-line obsahu.

2.2.22 Změny rozhodnutí 2005/671/SVV (článek 22)

Článek 22 směrnice mění články 1 a 2 rámcového rozhodnutí Rady 2005/671/SVV, které požadují, aby členské státy co nejdříve zpřístupnily příslušné informace shromážděné jejich příslušnými orgány v rámci trestního řízení probíhajícího v souvislosti s teroristickými trestnými činy, na něž se vztahuje tato směrnice, příslušným orgánům jiného členského státu, v němž mohou být využity při prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání teroristických trestných činů. Členské státy musí rovněž zajistit, aby jejich příslušné orgány po obdržení informací od jiných členských států přijaly včasná opatření.

Zdá se, že **Belgie**, **Finsko**, **Itálie**, **Lucembursko**, **Malta, Řecko, Slovinsko**, **Španělsko** a **Švédsko** článek 22 výslovně neprovedly. V případech, kdy je provedení tohoto ustanovení výslovně stanoveno vnitrostátními právními předpisy[27], nejsou v nich vždy zahrnuty všechny prvky tohoto ustanovení. Kupříkladu právní předpisy **Česka** podle všeho zahrnují pouze spontánní předávání informací, zatímco předávání na žádost zahrnuto není. V případě právních předpisů **Litvy**, **Lotyšska** a **Portugalska** se zdá, že spontánní výměnu informací nezahrnují. Právní předpisy **Česka**, **Estonska**, **Chorvatska** a **Maďarska** podle všeho nestanoví povinnost sdílet informace, pouze uvádějí takovou možnost. Pokud jde o **Litvu**, **Nizozemsko** a **Portugalsko**, zdá se, že ve svých právních předpisech nemají zahrnut výslovný požadavek na přijetí včasných opatření poté, co obdrží informace od jiného členského státu.

2.2.23 Základní práva a svobody (článek 23)

Ustanovení **čl. 23 odst. 1** směrnice zdůrazňuje, že touto směrnicí nesmí být dotčeny povinnosti dodržovat základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o EU.

Ustanovení **čl. 23 odst. 2** umožňuje členským státům vymezit podmínky nezbytné pro

[25] Belgie, Bulharsko, Česko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Švédsko.

[26] Belgie, Bulharsko, Česko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

[27] Belgie, Česko, Estonsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko a Slovensko.

uplatňování základních zásad vztahujících se ke svobodě tisku a svobodě projevu v jiných sdělovacích prostředcích, jež upravují práva a povinnosti tisku a jiných sdělovacích prostředků a v souladu s nimi, jakož i procesní záruky pro ně, pokud se tyto podmínky vztahují k určení nebo omezení odpovědnosti.

Itálie a **Švédsko** možnost stanovenou v čl. 23 odst. 2 směrnice využívají. Trestní zákoník **Itálie** stanoví konkrétní obranné mechanismy spojené s právem podávat zpravodajství a právem na informace pro tisk a jiné sdělovací prostředky. Ve **Švédsku** sdělovací prostředky, na něž se vztahují ústavní pravidla, jako jsou tištěná média a televize, podléhají zvláštním procesním pravidlům, jejichž cílem je zajistit zvláštní ochranu povolenou čl. 23 odst. 2.

2.2.24 Pomoc a podpora obětem terorismu (článek 24)

Článek 24 směrnice obsahuje povinnosti členských států související s poskytováním pomoci a podpory obětem terorismu.

Ustanovení **čl. 24 odst. 1** směrnice vyžaduje, aby vyšetřování a stíhání trestných činů podle této směrnice nezáviselo na oznámení nebo obvinění. Provedení tohoto odstavce je uspokojivé.

Ustanovení **čl. 24 odst. 2** směrnice vyžaduje zřízení služeb podpory pro oběti terorismu v souladu se směrnicí 2012/29/EU[28] a jejich dostupnost obětem terorismu bezprostředně po teroristickém útoku a tak dlouho, jak bude zapotřebí.

V **Litvě** služby obecné podpory pro oběti nejsou zřízeny, existují zde však služby zahrnující některé aspekty, jako je právní podpora. Právní předpisy **Lucemburska**, **Polska** a **Slovinska** podle všeho neuvádějí, že by služby podpory měly být schopny reagovat na zvláštní potřeby obětí terorismu. Zdá se, že požadavek týkající se dostupnosti služeb podpory pro oběti bezprostředně po teroristickém útoku nebyl výslovně proveden šestnácti členskými státy[29], ačkoli v řadě z nich uvedené služby fungují v praxi.

Ustanovení **čl. 24 odst. 3** směrnice upřesňuje, že služby podpory musí být schopny reagovat na zvláštní potřeby obětí terorismu. Služby jsou důvěrné, bezplatné a snadno dostupné a musí zahrnovat: a) emocionální a psychologickou podporu; b) poradenství a informace; c) pomoc při uplatňování nároků na odškodnění. Zdá se, že **Bulharsko**, **Chorvatsko**, **Malta**, **Polsko** a **Rakousko** výslovně neprovedly požadavek na důvěrnost a bezplatnost služeb.

Pokud jde o druh služeb, které musí podpora obětem zahrnovat, **čl. 24 odst. 3 písm. a)** o emocionální a psychologické podpoře podle všeho nebyl výslovně proveden **Litvou** a **Lucemburskem**; ustanovení **čl. 24 odst. 3 písm. b)** týkající se poskytování poradenství a informací bylo pouze částečně provedeno **Českem**, **Chorvatskem**, **Itálií**, **Litvou** a **Slovinskem**. Provedení těmito členskými státy podle všeho nezahrnuje poradenství a

[28] Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57. Směrnice 2012/29/EU zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu. Jedná se o práva, podporu a ochranu obětí terorismu, neboť členské státy by měly brát na vědomí zejména potřeby obětí terorismu. Směrnice (EU) 2017/541 blíže vysvětluje zvláštní potřeby obětí terorismu.

[29] Belgie, Bulharsko, Česko, Estonsko, Finsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Malta, Německo, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko.

informace týkající se zejména praktických nebo finančních záležitostí. V **Rumunsku** a **Slovinsku** se vnitrostátní opatření nezdají být dostatečně konkrétní, aby bylo možné učinit závěr, že bude skutečně poskytnuta pomoc při uplatňování nároků na odškodnění (**čl. 24 odst. 3 písm. c**). Třebaže tato ustanovení nejsou dostatečně výslovně provedena, dle existujících informací se zdá, že výše uvedené druhy služeb jsou v praxi dostupné v několika z uvedených členských států.

Ustanovení **čl. 24 odst. 4** směrnice zdůrazňuje, že by měly být zavedeny příslušné mechanismy nebo protokoly umožňující aktivovat služby podpory v rámci vnitrostátní infrastruktury pro reakci na mimořádné situace. Komplexní reakce na potřeby obětí a jejich rodinných příslušníků by měla být zajištěna bezprostředně po teroristickém útoku a tak dlouho, jak bude zapotřebí. Zdá se, že zavedená vnitrostátní opatření ve velké míře odpovídají podpoře požadované touto směrnicí.

Obdobně **čl. 24 odst. 5 směrnice** vyžaduje, aby členské státy zajistily dostatečnou lékařskou péči speciálně pro oběti terorismu bezprostředně po teroristickém útoku a následně tak dlouho, jak bude zapotřebí. Tato povinnost se zdá být zahrnuta v ustanovení o obecné lékařské péči v souladu s vnitrostátními systémy zdravotní péče.

Ustanovení **čl. 24 odst. 6** směrnice vyžaduje, aby oběti terorismu měly přístup k právní pomoci v souladu se směrnicí 2012/29/EU[30], pokud mají postavení strany v trestním řízení, a aby bylo zajištěno, že závažnost a okolnosti trestného činu jsou řádně zohledněny při určení podmínek a procesních pravidel, které upravují přístup obětí terorismu k právní pomoci v souladu s vnitrostátním právem. Tato posledně uvedená část čl. 24 odst. 6 podle všeho nebyla provedena **Lotyšskem**, **Lucemburskem**, **Maltou**, **Polskem**, **Portugalskem**, **Řeckem** a **Španělskem**.

2.2.25 Ochrana obětí terorismu (článek 25)

Článek 25 vyžaduje, aby členské státy zajistily dostupnost opatření na ochranu obětí terorismu a jejich rodinných příslušníků v souladu se směrnicí 2012/29/EU[31]. Při určování, zda a v jaké míře by uvedené osoby měly požívat těchto ochranných opatření, musí být zvláštní pozornost věnována riziku zastrašování a odvety a potřebě chránit důstojnost a fyzickou integritu obětí terorismu. Problémy byly zjištěny v případě devíti členských států (**Belgie**, **Bulharsko**, **Česko**, **Litva**, **Malta**, **Polsko**, **Rumunsko**, **Slovensko** a **Slovinsko**). Ve většině případů tyto problémy vyplývají z nedostatečného provedení směrnice 2012/29/EU[32]. Není umožněna ochrana v plném rozsahu pro rodinné příslušníky obětí terorismu. V **Bulharsku** se nezdá být zahrnuto riziko zastrašování a odvety a potřeba chránit důstojnost a fyzickou integritu obětí v průběhu výslechů a výpovědí svědků. V případě **Polska** se nezdá, že jeho prováděcí ustanovení výslovně odkazují na „riziko zastrašování a odvety a potřebu chránit důstojnost a fyzickou integritu obětí terorismu“, a právní předpisy **Slovinska** podle všeho nezahrnují ochranu fyzické integrity a důstojnosti obětí terorismu. Právní předpisy **Slovenska** stanoví opatření na zamezení kontaktu mezi oběťmi a pachateli, zdá se však, že se tato opatření

[30] Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

[31] Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57.

[32] Viz rovněž zpráva Komise o provádění směrnice 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu, COM(2020) 188 final, 11.5.2020.

použijí pouze na oběti před zahájením hlavního líčení, nikoli však po celou dobu trestního řízení.

2.2.26 Práva obětí terorismu s bydlištěm v jiném členském státě (článek 26)

Ustanovení **čl. 26 odst. 1 první věty** směrnice ukládá členským státům povinnost zajistit, aby oběti terorismu s bydlištěm v jiném členském státě, než je členský stát, kde byl teroristický čin spáchán, měly přístup k informacím o svých právech, službách podpory a programech odškodnění v členském státě, v němž byl daný teroristický trestný čin spáchán. Většina členských států zahrnutých v této zprávě zajišťuje přístup obětí k informacím o jejich právech bez ohledu na místo jejich bydliště a všechny členské státy podle všeho tuto povinnost splňují.

Ustanovení **čl. 26 odst. 2** směrnice stanoví, že členské státy musí zajistit, aby všechny oběti terorismu měly přístup k pomoci a službám podpory uvedeným v čl. 24 odst. 3 písm. a) a b) na území členského státu, kde mají bydliště, a to i v případě, že k teroristickému trestnému činu došlo v jiném členském státě. Zdá se, že se prováděcí opatření **Bulharska** vztahují na všechny trestné činy spáchané na jeho území, jakož i na trestné činy spáchané mimo jeho území, avšak pouze za předpokladu, že je oběť bulharským občanem. Na oběti s bydlištěm v Bulharsku, které nejsou bulharskými občany, se tudíž prováděcí opatření nevztahuje.

3. ZÁVĚRY

Směrnice představuje komplexní právní nástroj, který stanoví minimální pravidla pro definici trestných činů a trestních sankcí v oblasti teroristických trestných činů a trestných činů spojených s terorismem, jakož i opatření na ochranu a podporu obětí terorismu a na pomoc obětem terorismu. Její provedení vedlo k významnému posílení přístupu trestního soudnictví členských států k terorismu a práv přiznaných obětem terorismu. Z 25 členských států vázaných směrnicí jich 23 přijalo nové právní předpisy s cílem zajistit provedení směrnice.

Komise uznává úsilí vyvinuté členskými státy za účelem přijetí opatření k dosažení souladu se směrnicí. Provedení směrnice členskými státy EU lze celkově považovat za uspokojivé. Existuje nicméně řada možných zdrojů obav, pokud jde o provedení teroristických trestných činů uvedených v **článku 3** směrnice do vnitrostátního práva v několika členských státech, což má rovněž dopad na provedení řady dalších ustanovení směrnice. Znepokojení budí rovněž nezařazení trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 1 mezi teroristické trestné činy v případě, že byly spáchány s cíli stanovenými v čl. 3 odst. 2. Je důležité, aby tyto trestné činy byly samy o sobě považovány za teroristické trestné činy, aby byla například zahrnuta možnost obvinění pachatelů jednajících izolovaně z teroristických trestných činů. Společná kvalifikace teroristických trestných činů je navíc důležitá, neboť umožňuje účinné využívání nástrojů pro spolupráci v oblasti prosazování práva, jako je rozhodnutí Rady 2005/671/JHA[33]. A konečně pro oběti teroristických činů je důležité, aby byly jako takové uznány.

Dalším problémem je také neúplné nebo nesprávné provedení **článku 9** o vycestování za účelem terorismu, jež by mohlo mít dopad na způsob vyšetřování a stíhání osoby, která

[33] Úř. věst. L 253, 29.9.2005.

spáchala tento trestný čin, což znamená, že některé činy by mohly zůstat nepotrestány. To by mohlo nastat například v případě, že vnitrostátní právní předpisy obsahují omezenější definici osob, které vycestují, nebo území, na něž cestují. Stejně tak je z podobných důvodů znepokojující neúplné a nesprávné provedení **článku 11** o financování terorismu. Vnitrostátní právní předpisy vždy nezahrnují financování všech trestných činů uvedených v článcích 3 až 10, jak požaduje směrnice, čímž se snižuje možnost stíhání některých trestných činů. Na závěr je nutno konstatovat, že existují nedostatky týkající se provedení konkrétních ustanovení pro **oběti terorismu**, což by mohlo vést k tomu, že oběti terorismu neobdrží pomoc nebo podporu přizpůsobenou jejich zvláštním potřebám.

V zájmu zajištění úplného a správného provedení směrnice bude Komise i nadále podporovat členské státy při řešení zjištěných nedostatků. Proto bude mimo jiné sledovat soulad vnitrostátních opatření s odpovídajícími ustanoveními směrnice. V případě nutnosti využije Komise svých donucovacích pravomocí zakotvených ve Smlouvách a zahájí řízení o nesplnění povinnosti.

V září 2021 Komise obsáhleji zhodnotí směrnici na základě předložení zprávy Evropskému parlamentu a Radě, v níž posoudí přidanou hodnotu této směrnice v boji proti terorismu, jak požaduje čl. 29 odst. 2. V této zprávě rovněž posoudí dopad směrnice na základní práva a svobody, včetně dopadu na zákaz diskriminace, zásadu právního státu a na úroveň ochrany a podpory poskytovaných obětem terorismu.